

บทที่ 5
การตัดสินใจ

การตัดสินใจ (DECISION MAKING)

การตัดสินใจมีในมนุษย์ทุกคนตั้งแต่ตื่นนอนขึ้นมา การตัดสินใจเป็นหัวใจของการบริหารงานทุกด้าน ได้แก่ บริหารครอบครัว บริหารธุรกิจ การประกอบอาชีพต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันและในสังคมทั่วไป

การตัดสินใจในชีวิตครอบครัวใช้ในชีวิตประจำวันเกิดจากความอยากได้ และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า

NICKELL และ DORSEY ได้ให้หลักในการตัดสินใจไว้ 4 ประการ ได้แก่

1. ต้องค้นหาปัญหา ต้องทราบว่าปัญหาแท้จริงคืออะไร หาทางหรือวิธีที่เหมาะสมในการแก้ปัญหานั้น ๆ โดยใช้เวลาเป็นเครื่องช่วยในปัญหาระยะยาว ถ้าเป็นปัญหาเฉพาะหน้าต้องใช้ไหวพริบและประสบการณ์แก้ปัญหาทันที
2. หาข้อมูลเพื่อประกอบการแก้ปัญหา หาข้อเท็จจริงต่าง ๆ โดยใช้ความรู้และความคิดประกอบกันจะช่วยแก้ปัญหาได้ดี
3. เลือกวิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสม จงเลือกวิธีที่ช่วยให้ครอบครัวบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว และมีผลดีต่อสมาชิกในครอบครัว จงเลือกวิธีนั้น
4. เลือกวิธีที่ดีที่สุด เป็นวิธีที่ทำให้สมาชิกในครอบครัวได้รับประโยชน์ทุกคนมากที่สุดตามความเหมาะสม และเป็นที่พึงพอใจของทุกคนด้วย การตัดสินใจนี้ขึ้นอยู่กับเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่สามารถนำมาช่วยในการตัดสินใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งขึ้นอยู่กับผู้ที่มีอำนาจในครอบครัวเป็นผู้ตัดสินใจด้วย

ลักษณะการตัดสินใจ

ลักษณะของการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต มี 3 ประการ คือ¹

1. การตัดสินใจอย่างกระหน่ำ เป็นการตัดสินใจที่ไม่เคยคาดหวังมาก่อน ตัดสินใจทันทีทันใด เมื่อเกิดปัญหาขึ้น ผู้ตัดสินใจต้องเป็นผู้มีสติ มีประสบการณ์ จึงจะสามารถตัดสินใจให้บังเกิดผลดีได้

¹ เรืองสุริ ศรีนิลทา, การตัดสินใจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2527 หน้า 144-145.

2. การตัดสินใจที่อาศัยความสัมพันธ์ของเป้าหมายที่ครอบคลุมเลือกขึ้นมา เป็นการตัดสินใจที่ต้องใช้เวลาไตร่ตรองให้รอบคอบ จึงจะเกิดผลดีแก่ครอบครัว

3. การตัดสินใจที่ต่อเนื่องและเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลาและเหตุการณ์ ปกติมนุษย์จะไม่ค่อยปฏิบัติตามวิถีทางการดำเนินชีวิต โดยไม่มีการตั้งเป้าหมายไว้ล่วงหน้านาน ๆ และนำทางบรรลุเป้าหมายนั้นโดยตรง ดังนั้น การตัดสินใจแบบนี้จึงเป็นการค่อยเป็นค่อยไปเป็นขั้นตอนต่อเนื่องกันตามกาลเวลา

ผู้ที่ตัดสินใจในครอบครัว

จากผลการวิจัยของ อมรรัตน์ เจริญชัย และคณะ พบว่า

การตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ของครอบครัวบางเรื่องเป็นเรื่องของภรรยา บางเรื่องเป็นเรื่องของสามี บางเรื่องตัดสินใจร่วมกัน สมาชิกในครอบครัวที่มีวัยเหมาะสมก็มีส่วนในการตัดสินใจเช่นกัน

ผู้ตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ของครอบครัว²

ผู้ที่ตัดสินใจ	จำนวน	ร้อยละ
บางเรื่องตัดสินใจร่วมกัน	250	28.47
ทุกคนในครอบครัวช่วยกันตัดสินใจ	172	19.59
สามีภรรยาช่วยกันตัดสินใจทุกเรื่อง	159	18.11
สามีภรรยาช่วยกันตัดสินใจโดยมีบุตรช่วยบางเรื่อง	135	15.38
สามีภรรยาและบุตรช่วยกันตัดสินใจทุกเรื่อง	49	5.58
สามี	42	4.79
ภรรยา	29	3.30
บุตรช่วยในบางเรื่อง	23	2.62
ภรรยาและบุตร	6	0.62
ผู้อื่น	3	0.34
ไม่ระบุ	10	1.14
รวม	878	100.00

²อมรรัตน์ เจริญชัย และคณะ การจัดการบ้านเรือนสวดแทรกประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โคมการพิมพ์ 2522 อ้างจาก สุมาลา ดาวงาม, การจัดการบ้านเรือน. วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา, วิทยาเขตพระนครใต้, 2523. หน้า 77

จากตารางข้างบนสรุปได้ว่า

สามีและภรรยาตัดสินใจแต่ละเรื่องและตัดสินใจร่วมกันร้อยละ 28.47

บุตรช่วยตัดสินใจบางเรื่องเพียงร้อยละ 2.62

แสดงให้เห็นว่าสามีและภรรยาเป็นผู้ร่วมกันตัดสินใจในปัญหาของครอบครัวมากที่สุด เพราะทำหน้าที่เป็นพ่อบ้านและแม่บ้านผู้รับผิดชอบครอบครัวให้ดำเนินไปด้วยดี

ผู้ที่ตัดสินใจในเรื่องการศึกษาของบุตร*

ผู้ที่ตัดสินใจ	จำนวน	ร้อยละ
สามีและภรรยาร่วมกันตัดสินใจ	454	51.71
สามีภรรยาและบุตรร่วมกันตัดสินใจ	151	17.20
บุตรตัดสินใจเอง	127	14.46
สามี	59	6.72
ภรรยา	38	4.33
ภรรยาและบุตร	15	1.71
บุตรที่โตกว่าตัดสินใจให้หนึ่ง	15	1.71
สามีและบุตร	7	0.80
ไม่ระบุ	12	1.36
รวม	878	100.00

*อมรรัตน์ เจริญชัย และคณะ การจัดการบ้านเรือนสอดแทรกประชากรศึกษา กรุงเทพฯ โคมการพิมพ์ : 2522

การตัดสินใจได้รับสิ่งกระตุ้นจาก ค่านิยม ประเพณี ความเชื่อ และเป้าหมายต่างๆ ที่ครอบครัวได้กำหนดไว้ การตัดสินใจของแต่ละครอบครัวต้องใช้วิธีการต่างๆ แตกต่างกันไปแล้วแต่ความเหมาะสม การตัดสินใจที่ดีทำให้ครอบครัวดำเนินชีวิตไปตามความต้องการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้